

Múzsák ajándéka**Ráduly János fordításai**

Mihai Eminescu
(1850–1889)

Csak a költő
(*Numai poetul*)

Mulandó az egész világ.
Az ember is mulandó,
Mint a hullámoknak ezre,
Amelyeknek őrző lelke
Bolyong a tenger felett,
Bámulván a végtelent.
Csak a költő,
Aki röppenő madárként
Száll a hullámok fölött,
Megtöri a rossz időt
S gondolatok sűrűjét.
Eljut ama szent mezőkre,
Ahol, mint ő, a madarak
Korlátlanul dalolhatnak.

(1868)

Ma van május első napja
(*Azi e zi întâi de mai*)

Ma van május első napja,
Szép napja a májusfának.
Úgy kereslek, szép szerelmem,
Kutakodom teutánad.

Számon kérlek a forrástól,
Fenyves erdőt vallatom,
S a szellőt is, mely balzsammal
Játszad az arcomon.

Kérdem a magas hegyektől,
Patakoktól is legott,
Drága kincsem vajon merre,
Vajon hol leledzik most?

Csalfán mosolyogsz énfelém,
De fölötte elnézek,
Mert én, drága szép gyermekem,
Mindhalálig szeretlek.

Koholt vádat én ellened
Ó, dehogy is emelek,
Ez is jelzi, hogy mennyire,
Jaj, mennyire szeretlek.

(1876)

Mesék királyleánya

(Crăiasa din povești)

Csillogó ködöt ezüstöz
A hold, festi hófehérre,
Vizek fölött lebegteti,
Ráteríti a mezőkre.

Fonóba gyűl minden virág,
Pókfonálból fátylat szőnek,
S az éj sötét palástjába
Harmatgyöngy-szemeket fűznek.

És a tó, melynek tükrére
Rávetül a felhő árnya,
Fény-göröngyök játékában
Foszladozik árnyék-vászna.

Megzörren a nád, s egy leány
A víz fölé meghajolva
Piros rózsákat veteget
A bűbajos hullámokra.

Keres, kutat egy arc után,
Gyűrűz a víz fodrot vetve,
Csupa varázslat a tó már,
Mert Szent Szerda megigézte.

És hogy az arc felbukkanjon,
Üde rózsát vet a tóba,
Ezt Szent Péter igézte meg,
S tüneményé vált a rózsza.

Bámul a lány... Haja szőke,
Arca ragyog a holdfényben,
S a világ minden meséje
Ott ül most a kék szemében.

(1876)

Először, hogy láttalak

(Odată te văzusem)

Először, hogy láttalak,
Kővé váltam nyomban,
S föloldódott szerelmem
Erős fájdalomban.

Most másodszer nézhetlek,
Hangodat hallhatom,
Megtudtam, hogy életem
Hosszúra nyúlt nagyon.

Szívszaggató gyötrelme
A túnt szerelemnek,
Csak morzsája, semmi más,
Annak, mint szenvedek.

(1876)

Kérve kérsz, hogy tréfából

(Tu ceri o curtenie)

Kérve kérsz, hogy tréfából
Udvarolnék neked,
És francia versekbe
Öntsem szerelmemet.

De búskomor létemre
Én inkább hallgatok,
Mert tréfa sosem lehet,
Mi lelkekben titok.

Nevetgélsz, míg homlokod
Vállamra fekteted,
Két szememben kacéran
Kutat tekinteted.

Látod, a szerelemben
Tréfálni nem lehet,
Hát mért nem örülsz annak,
Hogy nagyon szeretlek?

(1876)

Méért van az, hogy lelkemet

(De ce în al meu suflet)

Méért van az, hogy lelkemet
A zord halál járja,
Szavam üszkös, s két szemem
Elmúlás tanyája?

Életem miért sivár,
S mért üres a fejem?
És te... hát éppen te vagy,
Ki ezt kérded tőlem?

(1876)

Keskeny utcán lépdelek

(O stradă prea îngustă)

Keskeny utcán lépdelek
Sötétség-sátorban,
Az utca két oldalán
Házak hosszú sorban.

Nem ég az ő házában
Szemernyi lámpa sem,
Szomorú dalt füttyölök,
Mert bús az én lelke.

Aztán hallom, hirtelen
Topog felém, tipeg,
Gyöngéd lányka-közelgés,
Könnyű gyermekléptek.

S már érzem, hogy kezemhez
Egy könnyű kéz tapad,
Megszoritja kezemet,
Majd lágyan simogat.

S a régi toronyban míg
Éjfél üt az óra,
Ketten maradunk végül,
Ketten egymagunkra.

Most itt vagy, itt, szerelmem,
Lényed megérkezett,
Hogy magunkra lehessünk,
Rég vártam e percet.

Nem is tudod, édesem,
Mi nyomja lelkemet!
Mióta megláttalak,
Szeretlek és szeretlek.

Oly kedves voltál nekem,
Vágyam égve égett,
Még azt is hittem sokszor,
Meghalok már érted!

De végül!... Jöttél mégis,
Drága szép gyermekem!
Szerencsére vártam csak,
S eljössz-e, nem hittem.

Mi készítetett arra, hogy
Eljöjj méltó társnak,
S fülemmel is fölfogjam
Hevét forró szádnak?

(1876)

Add a kezed...

(*Să țin încă odată*)

Add a kezed, pihentesd
Még egyszer mellemen,
Kutakodjam őszintén
S kérdőn a szemedben.

Ó, egy forró ölelés,
Fájó, tüzes álom,
Utána elesettként
A világot járom.

Életem, ha elröppen,
Nem marad semmi nyom,
Végleg elfelejtenek —
Hát ez a jóslatom.

(1876)

Arcod áttetsző

(Iar fața ta e străvezie)

Arcod áttetsző, hamvas, üde,
Mint a fehérre meszelt ég,
De két nagy szemed tükörében
Sötét fájdalom kínja ég.

Te, életemnek édes mérge,
Bennem eszményként élsz tovább,
Virágok közt te vagy az asszony,
S asszonyok közt legszebb virág.

Ó, bár maradnál mindig szépnek,
Milyenek látlak én most itt,
Szőke hajadba beletűzném
A nyár ezer virágait.

Ám nemsokára szépségednek
Még csöppnyi árnya sem marad,
Három nap múlva szertefoszlik
Lent a sír mélyén: elrothad.

Ó, érzéketlen, hideg föld, te,
Mért öled meg minden vágyunk?
Tán csak agyagból gyúrt edényt,
S ezenyi férget imádtunk?

(1876)

Ó, megkértem a bölcs eget

(Ah, cerut-am de la zodie)

Ó, megkértem a bölcs eget,
Sorsomnak vezércsillagát,
Adja nékem kebled ékét,
S fejed szép aransugarát.

S hogy fejemet simogassa,
Adjad ajándéku kezéd,
Fehér arcod, szőke hajad,
És kacér tengerzöld szemed.

Most te önként, jószántadból
Ölembe hullatod magad,
Fejed szép arany sugára
Fénybe vonja a vállamat.

Most te önként, jószántadból
Édes szádat nyújtod felém,
Mit a sorstól nem reméltem,
Mindent, mindent megkaptam én.

(1876)

Mellemen hadd pihenjen...

(Să țin încă odată...)

Mellemen hadd pihenjen
Még egyszer a kezéd,
Láthassam kérdőn, bátran
Ismét a két szemed.

Öleljük egymást forrón,
Álom legyen és tűz,
Majd világgá mennék, mint
Akit a balsors űz.

És ne legyen éltemnek
Híre-hamva semmi,
Tudjon engem mindenki
S minden elfeledni.

(1876)

Derús, életvidám leány

(Vre o zgátie de fată)

Derús, életvidám leány,
Folyton-folyvást fecseg szája,
Meforgatja fejét körbe
Tengelic-madár módjára.

S ott egy másik álmodozó,
Csupa nyugalom és fenség,
Szeme, akár a sötét éj,
Arcán feszít a büszkeség.

Vannak még a kicsi, tömzsi,
Csinos, karcsú sudár-testek,
Ó, egy negyedszázad alatt
Majdnem vénasszonyok lesznek.

Azt hiszik, hogy mindig édes
Mosolyra fakad a szájuk!
Pedig szépséghiba lesz majd
Minden mai kedves bájuk.

(1878)

Annyira édes...

(Atât de dulce...)

Annyira édes és vidám vagy,
Hogy téged mindenki szeret,
Asszonyok vannak, ó, akiket
Meghódít mosolyod, szemed.

Asszonyok, csodás hajadonok
Csókolnak téged szépszerén,
Te mindenki szerelmét bírod,
A tied egyedül enyém.

Lényedben szelíd boldogság van,
Szétsugárzik, ahol vagy, ott,
Mindenkinek te vagy az üdve,
A tied pedig én vagyok.

Mikor nevetsz, tavasz lesz újra,
Életre kelnek világok,

Mert te mindenki élete vagy,
A tied pedig én vagyok.

Üdvödben élni vágyik minden,
Virág, ember és csillagok.
Engem egyedül te szeretsz még,
S leszek, ki érted meghalok.

(1878)

Mért nem is lettünk madárkák

(*Între păsări*)

Mért nem is lettünk madárkák
Bolyhos fészken, te meg én,
Csőr a csőrben üldögnénk
Nádtetős ház ereszén.

Éles csőröd bántaná-e,
Vajon, az én szememet,
S jól érezném-e magamat
A fészekben melletted?

Mintha látnám, elmész, kedves,
S én egyedül maradok,
De a kerítésről, hol ülsz,
Kacér szemed rám ragyog.

Látod, én most vággyal telten
Föl a házra felkészom,
Fél lábamra ereszkedve
Magam jól felborzolólok.

(1879)

Ugyanaz az utca most is

(*Pe aceeași ulicioară*)

Ugyanaz az utca most is,
Hold süt minden ablakot,
Csak a ti rácsotok mögül
Nem tűnik fel alakod.

Virágzik most is a fátok,
A palánkon áthajol,

Csak az elmúlt boldog napok
Tévelyegnek valahol.

Már a lelked, két szemed is
Más lett már, mint egykoron,
Csak én maradtam a régi,
S az utcákat rovom.

Ó, emlékszem, könnyen, lengén
Lépni hányszor láttalak,
S jöttél, édes, a bokorhoz,
Hol titokban vártalak.

S mikor megöleltük egymást,
Eltűnt a föld, elveszett,
Annyi mindent mondtunk akkor,
Pedig szánk nem csevegett.

Kérdeztél, s csók volt a válasz,
Csókkal válaszoltam én,
Nem érdekelt senki, semmi,
Mi van még a földtekén.

S én, ki bűvöletbe estem,
Nem tudtam, mit ma tudok,
Asszony szava annyit ér csak,
Markolni az árnyékot.

Függönyötök reszket néha,
Szél veri az ablakot,
S az ablakban soha többé
Nem tűnik föl alakod!

(1879)

Fájó kín

(Ce suflet trist)

A lelkemet mért ruházták
Búval az őseim,
Mért lakozik benne annyi
Szenvedés, fájó kín?

Be céltalan, be szomorú
Lélek, sárból gyúrva,

Tömérdek csalódás után
Remélni hogy tudna?

Mért nem érzi, hogy a sorsa
Csupa-csupa átok?
Söpörjetek magatokkal,
Szent tengerhullámok!

(1880)

A csillagig...

(*La steaua...*)

A csillagig, amely most kel,
Oly végtelen a pálya,
Hogy évezredek futnak el,
Míg hozzánk ér sugára.

A csillag kihunyt, meglehet,
A kéklő messzeségben,
De fénye csak most érkezett,
És kigyúl két szemünkben.

S a csillagnak, amely halott,
Csak fénye jár az égen:
Most másodképét láthatod,
A valódi nincs régen.

S ha többé már a vágy sem ég,
Mert éjsötétbe merül,
A volt szerelem fénye még
Kísér rendületlenül.

(1883)

Sűrű erdőn...

(*La mijloc de codru...*)

Sűrű erdőn sok madár
Rejtekből búvik már,
Cserjésekből a tisztásra
Száll a temérdek madárka,
S a tóparton, tisztás mellett
Magas nádok lengedeznek,

Képük megremeg a tóban,
Ott ring a képe a Holdnak
Meg a szálló madaraknak,
Fürdik tó vizén a Nap is,
A magas csillagos ég is,
A cikázó, gyors fecskék is,
S közöttük a kedvesem is.

(1883)

Kiadványaink

2019-ben megjelent

